

gemeente

HORST A/D MAAS

De 'bomenlegger'

Bijlage beleidsplan
duurzaam & integraal boombeheer

Inhoudsopgave

1 Inleiding

1.1	Aanleiding	3
1.2	Status	3
1.3	Kapvergunning	3

2 Methoden en technieken

2.1	Uniformering	4
2.2	Lokale betrokkenheid.....	4
2.3	Methode	4
2.4	Inspectiegegevens	4
2.5	Kartering.....	5

3 De bomenleger

3.1	Criteria en definities	6
3.2	De bomenlijst	7
3.3	Mutatielijst	7
3.4	Viertraps afweging	7

4 Tegemoetkomingsregeling

4.1	Algemeen	8
4.2	Tegemoetkomingsregeling	8
4.3	Financiële verantwoording.....	8
4.4	Spelregels tegemoetkomingsregeling.....	9

5 Bijlage

- De bomenlijst

1.1 Aanleiding

In het beleidsplan duurzaam & integraal boombeheer is in hoofdstuk 8 aandacht besteed aan de bijzondere en monumentale bomen. In paragraaf 8.2 is bepaald dat er een zogenaamde “bomenlegger” wordt opgesteld waarin alle bijzondere en monumentale bomen van Horst aan de Maas worden opgenomen. In paragraaf 8.3 zijn de criteria vastgesteld waaraan bijzondere en monumentale moeten voldoen. Hierbij worden ook particulieren bomen meegenomen. In paragraaf 8.4 wordt een tegemoetkomingsregeling voorgesteld.

In deze bijlage treft u de bomenlegger aan. Onderdeel van de bomenlegger is de compensatieregeling. Deze treft u eveneens aan.

1.2 Status

De bomenlegger heeft geen directe relatie met andere groenplannen.

In het beleidsplan duurzaam & integraal boombeheer is vastgesteld dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd zijn om bomen toe te voegen aan de bomenlijst. De status van de bomen is bindend zodra vaststelling door het college van B&W heeft plaatsgevonden. Het verwijderen van bomen op deze lijst kan alleen door het college van B&W worden vastgesteld. Bomen die in het kader van de zorgplicht worden afgekeurd, worden via het reguliere vergunningstraject afgehandeld.

Eventuele wijzigingen in het beleidsplan hebben geen invloed op de inhoud of de status van de bomenlijst.

1.3 Kapvergunning

Bij aanvragen kapvergunningen voor bomen die zijn opgenomen in de lijst bijzondere en monumentale bomen, geldt het “nee tenzij” principe. Om een kapvergunning te rechtvaardigen zijn alleen veiligheidsredenen (zorgplicht) en redenen ten behoeve van het (aantoonbaar) algemeen belang te verdedigen. Hiertoe zal altijd een schriftelijk verzoek aan de gemeente ten grondslag liggen. Het college is bevoegd voor bestuurlijke besluitvorming hiertoe.

2.1 Uniformering

De voormalige gemeenten Horst aan de Maas en Meerlo Wanssum hadden ieder hun eigen lijst met vastgestelde monumentale bomen. De criteria die hieraan ten grondslag lagen, verschilden echter. De voormalige gemeente Sevenum had geen lijst met monumentale bomen.

Om eenduidige selectiecriteria te krijgen, zijn in het beleidsplan duurzaam & integraal boombeheer nieuwe criteria vastgesteld.

De oude lijsten zijn vervolgens getoetst aan de nieuwe criteria. Zo konden bomen die “monumentaal” waren volgens de nieuwe criteria in de categorie “bijzonder” terecht komen. De selectiecriteria zijn namelijk aangescherpt. Ten opzichte van de voormalige gemeente Horst aan de Maas is de categorie “bijzonder” een nieuwe toevoeging.

2.2 Lokale betrokkenheid

Binnen de gemeente Horst aan de Maas zijn enkele lokale groeperingen actief met de inrichting en het beheer van het landschap. Er is een werkgroep geformeerd waarin Stichting Landschap Horst aan de Maas en de Groengroep Sevenum vertegenwoordigd waren. Beide partijen hebben op hun beurt aansluiting gezocht bij, onder andere, dorpsraden en heemkundeverenigingen. In de bijlage is een lijst gevoegd van alle partijen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de bomenlegger en de bomenlijst. Op deze wijze is de lokale betrokkenheid gewaarborgd bij het opstellen van deze bijlage.

2.3 Methode

Aan de hand van de vastgestelde criteria zijn veldinventarisaties uitgevoerd. Alle gegevens zijn verzameld en verwerkt in een exceltabel. Na het verwerken van de eerste gegevens is een werkgroep geformeerd waarin de lokale Groengroep Sevenum en Stichting Landschap Horst aan de Maas vertegenwoordigd waren. Deze werkgroep heeft zich in sub-werkgroepen verdeeld. Alle inventarisaties zijn beoordeeld, elementen zijn toegevoegd en andere zijn vervallen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een breed gedragen lijst met alle bijzondere en monumentale bomen.

2.4 Inspectiegegevens

Alle bomen zijn in de volgende categorieën ingedeeld:

1. afzonderlijke bomen
2. bomenrijen
3. landschapselementen

Definities

- Afzonderlijke bomen: voornamelijk solitaire bomen.
- Bomenrijen: meerdere bomen die als laanbeplanting herkenbaar zijn. (Deze worden als één element genoemd).
- Landschapselementen: dit kunnen kleine gebieden beslaan. Hierbij wordt het element als bijzonder of monumentaal aangemerkt. Gegevens die per categorie vermeld worden, zijn onder andere: plaats, straat, eigenaar, soort (Latijnse naam en Nederlandse naam)

2.5 Kartering

Alle bomen zijn na een veldinventarisatie op basis van een luchtfoto digitaal gekarteerd. Ieder object heeft een specifieke code (objectnummer) meegekregen. Per object is een boompaspoort gemaakt. Het boompaspoort bevat alle relevante inventarisatiegegevens en een foto van het element. Tevens biedt dit de ruimte om extra informatie op te nemen zoals onderhoud en/of bijzonderheden.

3.1 Criteria en definities

Om te bepalen of een boom bijzonder of monumentaal is, zijn criteria opgesteld. Iedere boom of bomengroep wordt getoetst aan deze criteria. Alleen bij een positieve toetsing kan een boom op de bomenlijst worden geplaatst.

Een boom, houtopstand of landschapselement is monumentaal (80 jaar) wanneer deze voldoet aan alle basiscriteria en aan meer dan twee specifieke criteria (per criteria aan minimaal één van de genoemde opties).

Een boom, houtopstand of landschapselement is bijzonder (50 jaar) wanneer deze voldoet aan alle basiscriteria en aan minimaal één van de specifieke criteria (per criteria aan minimaal één van de genoemde opties).

Deze regel geldt niet voor gedenkbomen, cultuurhistorisch waardevolle elementen en bomen die deel uit maken van de hoofd-groenstructuur.

Basiscriteria:

1. De geschatte leeftijd van de boom is aanmerkelijk hoger dan de leeftijd van de bomen in de omgeving. De geschatte leeftijd is 50 (bijzonder) of 80 jaar (monumentaal).
2. De boom moet niet in een onomkeerbare conditie verkeren; volledig verval van de boom is niet binnen tien jaar te verwachten.

Specifieke criteria

1. Met betrekking tot de ruimtelijke betekenis:
 - a) De boom is beeldbepalend voor het karakter van de omgeving;
 - b) De boom vormt een onderdeel van een geheel in tact zijnde boomgroep of uniforme laanbeplanting die een karakteristieke structuur in het dorp zichtbaar maakt;
 - c) De boom is een herkennings- of oriëntatiepunt.
2. Met betrekking tot de monumentale waarde:
 - a) De boom is van een in Horst aan de Maas zeldzame soort, type, of hoge leeftijdsklasse;
 - b) De boom vormt onderdeel van een monumentale omgeving of cultuurhistorisch waardevol object;
 - c) De boom is een gedenkboom ter gelegenheid van een maatschappelijk belangrijke gebeurtenis.
3. Met betrekking tot de meer dan normale ecologische betekenis:
 - a) De boom is ecologisch van grote waarde vanwege het belang van het (plaatselijke) ecosysteem. De boom biedt bijvoorbeeld plaats aan zeldzame dier- of plantsoorten;
 - b) De boom is onderdeel van een biotoop van een in de omgeving schaars voorkomende planten- of diersoort;
 - c) De boom vormt een schakel in een keten van ecologische infrastructuur vormende elementen of neemt in een totaal versteend gebied een positie in, die in de ecologische infrastructuur een "stapsteen" functie kan vervullen.

3.2 De bomenlijst

De lijst met bijzondere en monumentale bomen is opgemaakt in een exceldocument. Deze lijst treft u achter in deze bijlage aan. Tot deze lijst behoren de volgende documenten:

1. Een excellijst van alle bijzondere en monumentale bomen;
2. Een boomspaspoort per objectnummer;
3. Een overzichtskaart met objectnummers.

3.3 Mutatielijst

Bomen zijn levende organismen, dit maakt boombeheer tot een dynamisch proces. Om mutaties goed in beeld te houden wordt er een mutatielijst bijgehouden. Mutaties worden één maal per jaar ter vaststelling aan het college van B&W aangeboden (actualiseren van de bomenlegger). De mutatielijst wordt met een gelijke status behandeld als de vastgestelde bomenlijst.

3.4 “Viertraps” afweging

In ruimtelijke conflictsituaties zal de volgende “viertraps”afweging worden toegepast.

1. Ruimtelijke aanpassing/wijziging van de situatie of ingreep (zowel ondergronds als bovengronds);
2. Snoeien van de boom (beoordeling ter zake deskundige);
3. Verplanten (verplantbaarheidsonderzoek);
4. Financiële compensatie (conform de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen).

De financiële compensatie, genoemd onder paragraaf 3.4 lid 4 wordt aangewend als voeding voor de tegemoetkomingsregeling.

Als de boom (aantoonbaar) door ouderdom en/of ziekte niet gehandhaafd kan worden, geldt bovenstaande viertraps afweging niet (ook geen herplantplicht).

4 TEGEMOETKOMINGSREGELING

4.1 Algemeen

De tegemoetkomingsregeling is bedoeld voor bomen die zijn opgenomen in de bomenlijst. Deze regeling is specifiek gericht op de rechtmatige eigenaar en ter ondersteuning van het beheer van hun levende monument. Door het vaststellen van de bijzondere of monumentale waarde wordt de eigenaar feitelijk ook een beperking opgelegd. Deze beperking moet gelezen worden als het feit dat de betreffende houtopstand niet zonder meer gekapt mag worden.

4.2 Tegemoetkomingsregeling

Omdat bijzondere en monumentale bomen een verrijking zijn voor het landschap en de publieke ruimte kan tegemoet gekomen worden in de noodzakelijke onderhoudskosten. Op deze manier wordt een positieve stimulans gegeven om zorgvuldig met het bezit om te gaan. De spelregels om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming worden in paragraaf 4.3 nader uitgewerkt.

De tegemoetkomingsregeling kan op twee manieren worden geactiveerd.

1. Ondersteuning door de gemeentelijke dienst IBOR;
2. Financiële bijdrage in het onderhoud.

1. Ondersteuning door de gemeentelijke dienst IBOR

Binnen het team IBOR van de afdeling ruimte is expertise aanwezig over het beheer van bomen. Deze expertise kan ingezet worden ten behoeve van de tegemoetkomingsregeling. Deze vorm van ondersteuning omvat voornamelijk het geven van advies en het uitvoeren van een onderhoudsmaatregel.

2. Financiële bijdrage

Er kan een financiële bijdrage geleverd worden voor het noodzakelijk onderhoud aan bijzondere en monumentale bomen. Het begrip noodzakelijk onderhoud omvat hier voornamelijk ingrepen die gericht zijn op een veilige en duurzame instandhouding van het element. De noodzaak tot het verlenen van een financiële bijdrage wordt getoetst door een ter zake deskundige van team IBOR van de gemeente Horst aan de Maas.

4.3 Financiële verantwoording

Werzaamheden waarvoor een bijdrage is toegekend, worden verantwoord uit de reguliere exploitatie.

De uitgaven worden verantwoord bij de jaarrekening met toepassing van budgetoverheveling bij een positief saldo (er mag geen negatief saldo ontstaan).

Inkomsten die voor de tegemoetkomingsregeling worden aangewend zijn:

- a) Schade-inkomsten aan bomen (herstelkosten komen hiervoor niet in aanmerking);
- b) Compensatiegelden (viertrapsafweging uit de bomenlegger);
- c) Giften.

Indien de voeding van inkomsten een structureel karakter krijgt, wordt voorgesteld om een voorziening aan te maken. Door het aanmaken van een voorziening kan toegewerkt worden naar een constante beschikking van middelen.

4.4 Spelregels tegemoetkomingsregeling

De gemeente beheert een voorziening waaruit noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan bijzondere en monumentale bomen kunnen worden verantwoord. Of onderhoud noodzakelijk is, is ter beoordeling van een ter zake deskundige van team IBOR van de gemeente Horst aan de Maas. Op het moment dat er meerdere (externe) financiële bijdrages zijn toegekend, vervalt de gemeentelijke bijdrage.

Op het moment dat een tegemoetkoming wordt gehonoreerd zal team IBOR een ter zake deskundige inschakelen. Indien dit een externe deskundige is, wordt een offerte aangevraagd. De gemeente vergoedt maximaal 75% van de offerte inclusief BTW, exclusief afvoer van snoeihout en kosten aan omgevingsfactoren zoals bestratingen en hekwerken.

Overige spelregels zijn conform de volgende artikelen:

Artikel 1. Begripsbeschrijving

In deze tegemoetkomingsregeling wordt verstaan onder:

- a) Eigenaar: de rechtmatige eigenaar van het perceel waarop de houtopstand zich bevindt;
- b) Bijzondere of monumentale boom: een boom, bomenrij of landschapselement welke is opgenomen in de bomenlijst;
- c) Bomenlegger: het reglement wat van toepassing is op de bomenlijst;
- d) De bomenlijst: een door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde lijst met bijzondere en monumentale bomen;
- e) Ter zake deskundige: een natuurlijk persoon die aantoonbaar is opgeleid tot boomveiligheidscontroleur, European Treeworker en/of European Tree Technician.

Artikel 2. Toepassingsbereik

- a) De tegemoetkomingsregeling is van toepassing op alle bomen in de bomenlijst;
- b) Uitsluitend een natuurlijk of rechtspersoon die krachtens een persoonlijk of zakelijk recht het feitelijke gebruik heeft van het perceel waarop de betreffende houtopstand staat.

Artikel 3. Uitgave ten laste van de tegemoetkomingsregeling

Ten laste van de tegemoetkomingsregeling komen de volgende uitgaven:

- a) Boomonderhoud, bestaande uit:
 - driejaarlijkse inspectie van de kwaliteit van het element;
 - driejaarlijkse kroonsnoei (wegnemen dood hout, herstel en onderhoudssnoei)
 - boomtechnische maatregelen ter behoud en/of verbetering van een duurzame instandhouding;
- b) Het vellen en/of rooien van een boom valt niet onder de tegemoetkomingsregeling;
- c) Herstel van schade, toegebracht aan het gemeentelijke bezit van bijzondere en monumentale bomen;
- d) Planten van bomen in het kader van een compensatieverplichting (in de voorziening gestorte compensatiegelden);
- e) In de voorziening mag geen negatief saldo ontstaan.

Artikel 4. Hoogte van de bijdrage

- a) De maximale tegemoetkoming bedraagt 75% van de offerte (inclusief BTW);
- b) De bijdrage is een tegemoetkoming in de onderhoudskosten. Op de hoogte van de toekenning is geen bezwaar mogelijk;
- c) Alle ingrepen aan de houtopstand moeten gericht zijn op het handhaven van de bijzondere en/of monumentale waarde;
- d) Uitgesloten voor een bijdrage is het afvoeren van tak- en stamhout en kosten t.b.v. omgevingsfactoren (bv. hekwerken bestratingen);
- e) Aan het verlenen van de bijdrage kunnen door het college van burgemeester en wethouders nadere voorwaarden worden gesteld.

Artikel 5. Procedure tot deelname

- a) De rechtmatige eigenaar, of de gebruiker van een perceel waarop zich de houtopstand bevindt dient een schriftelijk verzoek in voor deelname aan de tegemoetkomingsregeling;
- b) Aanvragen worden verzameld en twee keer per jaar getoetst. Honorering van de tegemoetkoming gebeurt naar rato van belangrijkheid/prioriteit en/of beschikbare middelen en niet op volgorde van binnenkomst;
- c) De rechtmatige eigenaar en de eventuele gebruiker geven volledige medewerking om de houtopstand te bereiken met de benodigde middelen/machines.

Artikel 6. Weigering van de aanvraag

De aanvraag kan geweigerd worden indien de noodzaak of prioriteit van de ingreep niet wordt onderschreven door een ter zake deskundige van team IBOR van de gemeente Horst aan de Maas (Indien noodzakelijk ondersteund door een externe deskundige). Een afwijzing zal schriftelijk worden gecommuniceerd.

BIJLAGE

5 DE BOMENLIJST

De bomenlegger en de lijst met bijzondere en monumentale bomen is tot stand gekomen door medewerking van de volgende partijen:

Projectteam

- Gemeente Horst aan de Maas (Team IBOR);
- Stichting Landschap Horst aan de Maas;
- Groengroep Sevenum.

Ondersteunende partijen:

- Knopenlopen Sevenum
- IVN de Maasdorpen
- Heemkundevereniging
- Dorpsraden